

Καταπέλτης ο Γερμανός φιλόσοφος

Χάμπερμας: Ευρώπη δεν υπάρχει χωρίς αλληλεγγύη

Περισσότερη ένωση, περισσότερη δημοκρατία και στενότερη συνεργασία μεταξύ των κρατών - μελών είναι ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τον γερμανό φιλόσοφο

ΤΟΥ ΜΑΝΟΥ ΧΑΤΖΗΔΑΜΗ

Για πολλούς ήταν ο αστέρας του 23ου Παγκοσμίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας και, τηρουμένων των αναλογιών, το κοινό του, οι καθηγητές με τις λευκές γενειάδες ή οι φιλομαθείς φοιτητές όλου του κόσμου, ως τέτοιον τον υποδέχθηκαν.

Ο περ Η συνεδρία ήταν αφιερωμένη στον κοσμοπολιτισμό - και αυτό φυσικά δεν σήμαινε περιπετειώδη ταξίδια ή αιθέριες υπάρξεις. Σήμαινε συζήτηση για τη «συνταγματοποίηση του διεθνούς δικαίου», για το μεγάλο ζήτημα του «πώς να δαμάσουμε και να διοχετεύσουμε την πολιτική εξουσία σε νομικούς όρους, πέρα από τα εθνικά όρια». Μια συζήτηση που, όπως εξήγησε ο γερμανός φιλόσοφος - προς ανακούφιση όσων αποζητούσαν τα σχολία του για την ευρωπαϊκή επικαιρότητα -, θα περιλάμβανε και παραδείγματα από την κρίση στην ευρωζώνη, που αποδεικνύουν ότι ο δρόμος προς μια παγκόσμια κοινωνία, χωρίς παγκόσμια κυβέρνηση, έχει και εμπόδια.

Όταν λοιπόν άρχισε να εξηγεί ότι η συμμετοχή των πολιτών στους μηχανισμούς υπερεθνικής λήψης αποφάσεων δεν συμβαδίζει με τον ρυθμό αύξησης της συνεργασίας μεταξύ των χωρών, όσοι τουλάχιστον ήξεραν ότι ζητήματα σαν αυτά επηρεάζουν την καθημερινότητά τους στην ευρωπαϊκή επικράτεια ετοιμάστηκαν για διεισδυτικές παρατηρήσεις επί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ελλάδας. Εξορθολογίζεται μεν η άσκηση διεθνούς πολιτικής εξουσίας, είπε, «αυτό όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί τάση «εκπολιτισμού» της όσο οι διεθνείς οργανισμοί ασκούν το έργο τους στη βάση διεθνών συνθηκών, σε νομικές μορφές, αλλά όχι σε σύμμοια με τον δημοκρατικά παραγόμενο νόμο, δηλαδή νομιμοποιημένα». Στο ζουμί τώρα. Τα τεχνοκρατικά καθεστώτα, είπε ο Γερμανός, θα συνεχίσουν να



Κατάμεστο χθες το αμφιθέατρο της Φιλοσοφικής. Στο βήμα η φωνή της ευρωπαϊκής συνειδήσεως, ο Γιούργκεν Χάμπερμας

πολλαπλασιάζονται κάτω από τον αθώο τίτλο της διακυβέρνησης, όσο οι πηγές της δημοκρατικής νομιμοποίησης δεν αξιοποιούνται και για υπερεθνικές εξουσίες. Θύμιζε ότι οι τρεις πυλώνες κάθε δημοκρατικού συστήματος εντός ενός άλλου, υπερεθνικού, είναι «ο λαός ως φορέας της πολιτικής βούλησης, το κράτος ως οργανισμός που δίνει στους πολίτες τη δυνατότητα να δρουν συλλογικά

και η νόμιμα συγκροτημένη κοινότητα των πολιτών σαν εθελοντική ένωση ελεύθερων και ίσων ατόμων». Το ότι ο δρόμος προς μια υπερεθνική δημοκρατία μόνο εύκολος δεν είναι το αποδεικνύει η ευρωπαϊκή κρίση: «Χωρίς μια κοινή δημοσιονομική και οικονομική πολιτική που θα επεκταθεί στη συνέχεια και σε άλλα πεδία πολιτικών, όπως η φορολογία και η

κοινωνική πολιτική, η ευρωπαϊκή οικονομική ένωση δεν θα μπορέσει να επιστρέψει στη σταθερότητα στο άμεσο μέλλον. Μακροπρόθεσμα», συνέχισε, «ο δανεισμός σε υπερχρεωμένα κράτη δεν θα είναι επαρκής για τη βελτίωση της αντα-

γωνιστικότητάς τους. Παρ' όλα αυτά, η εμφάνιση μιας θεσμοθετημένης συνεργασίας θα απαιτούσε περισσότερη δημοκρατία στην Ευρώπη και αλλαγές στις Συνθήκες της».

Η κριτική του στη γερμανική κυβέρνηση δεν ήταν ακριβώς ήπια. Κάτω από την ηγεσία της η Ευρωπαϊκή Ένωση προσκολλάται σε μια ατζέντα που επιμένει να δίνει προτεραιότητα στην εξισορρόπηση του προϋπολογισμού κάθε κράτους ξεχωριστά. «Στις χτυπημένες από την κρίση χώρες», είπε, «η πολιτική αυτή πλήττει τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τις δημόσιες υπηρεσίες, τα συλλογικά αγαθά, πράγμα που σημαίνει ότι το μεγαλύτερο κόστος πληρώνουν τα λιγότερο ευνοημένα στρώματα της κοινωνίας».

Ζητούμενο επομένως είναι η πολιτική αλληλεγγύη, που θα προωθήσει την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα στην ευρωζώνη συνολικά, που θα απαιτήσει από κάποιες χώρες αναδιανεμητικές πολιτικές. Υπάρχουν κόμματα, ωστόσο, που αποφεύγουν να τη συζητούν.

«Το ερμηνεύω», σχολίασε ο Χάμπερμας, «ως ένδειξη πολιτικής δειλίας, αν όχι καθαρού σοροτουρισμού, ενώπιον μιας πρόκλησης ιστορικών διαστάσεων».

Η αλληλεγγύη βέβαια για την οποία μιλούσε δεν θα πρέπει να θεωρείται συνώνυμη με τη δικαιοσύνη. Για να τη διασαφηνίσει, ο γερμανός φιλόσοφος παρέθεσε μέχρι και φράση από άρθρο του Κόστα Σημίτη στη «Frankfurter Allgemeine Zeitung», τον Δεκέμβριο του 2012: «Η αλληλεγγύη είναι μια έννοια με την οποία συγκεκριμένες χώρες στην Ένωση δεν νιώθουν άνετα», έγραφε ο πρώην πρωθυπουργός και ο φιλόσοφος συμπλήρωσε ότι «μπορεί ο Σημίτης να ζει σε γυάλινο σπίτι, η αντίληψή του όμως για την έννοια της αλληλεγγύης είναι μάλλον σωστή». [Ο Χάμπερμας αναφερόταν στη γερμανική παροιμία «όποιος ζει σε γυάλινο σπίτι δεν πετάει πέτρες»]. Για να κατανοηθεί καλύτερα, χρησιμοποίησε μεταξύ άλλων το παράδειγμα ενός μακρινού συγγενή ο οποίος έπετα από χρόνια μάσζατζι οικονομική βοήθεια. Το να την προσφέρουμε είναι μια «ηθική» υποχρέωση, η οποία βασίζεται στην αμοιβαιότητα και στην προσδοκία ότι σε παρόμοια κατάσταση και εκείνος θα έκανε το ίδιο.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΜΑ. Η βασισιμένη στην αλληλεγγύη σχέση, ωστόσο, ξεκαθάρισε, προϋποθέτει πολιτικά πλαίσια του βίου, πλαίσια νομικά οργανωμένα, άρα τεχνητά, όχι οργανωτικά εξελιγμένα. Απαιτεί ένα νομικά συντεταγμένο περιβάλλον μιας πολιτικής κοινότητας, ένα εθνικό κράτος. Και πλησιάζοντας στο σημείο που το ενθουσιασμένο κοινό θα τον χειροκροτούσε για λίγο περισσότερο από όσο συνήθιζε να παρόμοιες περιπτώσεις, αναφέρθηκε στους ευρωπαίους πολίτες: «Πρέπει να πδσουν»,

είπε, «για περισσότερη πολιτική ενοποίηση, ώστε να επεκτείνουν τον έλεγχό τους σε ημίμαγριες οικονομικές δυνάμεις και να ανακτήσουν μια δημοκρατική ισορροπία ανάμεσα στην πολιτική και στις αγορές».



«Ο ακροδεξιός λαϊκισμός είναι επικίνδυνος γιατί ακολουθείται από μεγάλο τμήμα του πληθυσμού, ανθρώπους απληροφόρητους, πεισμένους. Είναι μια πρόκληση για τις άλλες πολιτικές δυνάμεις...



«Είναι πιθανό να δούμε άνοδο των κομμάτων που αντιτίθενται στην Ευρώπη. Η ευρωπαϊκή πολιτική θα πρέπει από ένα εγχείρημα που αφορά τις ελίτ να γίνει ένα που αφορά όλους τους πολίτες.

Καταργούνται ή συγχωνεύονται 28 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Το υπουργείο Παιδείας προχωρά σε καταργήσεις και συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έπειτα από τις 118 καταργήσεις δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σύμφωνα με την υπουργική απόφαση που δημοσιεύθη-

κε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 1901/Β/5-8-2013) και την οποία συνοπογράφουν ο υπουργός Παιδείας, Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, μαζί με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών, Χρήστο Σταϊκούρα, συγχωνεύονται 15 μονάδες και καταργούνται άλλες 13.

Πιο συγκεκριμένα καταργούνται 11 γυμνάσια σε Αθήνα, Γιάννενα, Λάρισα, Λακωνία, Θεσσαλονίκη και Χανιά. Και 2 λύκεια σε Κοζάνη και Χανιά.

Την ίδια ώρα συγχωνεύονται 10 γυμνασιακές μονάδες σε Καβάλα, Ξάνθη, Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη και Σέρρες. Και 5 λύκεια σε

Αθήνα και Πειραιά. Υπολογίζεται ότι με τις καταργήσεις αυτές οι δαπάνες για τη μεταφορά των μαθητών αγγίζουν τις 58.200 ευρώ από την έναρξη της σχολικής χρονιάς έως και το τέλος του έτους, ενώ για κάθε οικονομικό έτος οι δαπάνες αυτές υπολογίζονται σε 146.000 ευρώ.

PHOTOS

byloopii

Transforming your moments in sports & leisure into timeless photos

www.photosbyloopii.com.au

0422 21 77 66 george@loopii.com.au